

Brüsszel, 2025. november 13.
(OR. en)

15410/25
ADD 2

CULT 128	EMPL 514
AUDIO 111	GENDER 200
CULT HERIT 25	DIGIT 240
EDUC 445	TOUR 23
JEUN 236	MI 907
COMPET 1161	ENV 1222
SAN 743	PROCIV 148
DISINFO 100	RECH 501
RELEX 1475	NDICI 10
FREMP 333	FIN 1352
AG 181	

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2025. november 13.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	COM(2025) 786 final
Tárgy:	Együttes nyilatkozat tervezete „Európa a kultúraért – A kultúra Európáért”

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2025) 786 final.

Melléklet: COM(2025) 786 final

Brüsszel, 2025.11.12.
COM(2025) 786 final

Együttes nyilatkozat tervezete

„Európa a kultúraért – A kultúra Európáért”

Együttes nyilatkozat tervezete

„Európa a kultúraért – A kultúra Európáért”

Preambulum

mivel:

A. Európa a felbecsülhetetlen művészet, kultúra, kreativitás és a gazdag kulturális örökség és történelem kontinense. Európa kulturális sokszínűsége és élénksége, amelyet művészeinek és szakembereinek kiválósága táplál, alapvető fontosságú az uniós értékek és identitás szempontjából, előmozdítja az európai összetartozás érzését és a közös európai identitást, és megerősíti a demokráciát.

B. A kulturális és kreatív ágazatok és iparágak dinamikus gazdasági ágazatok. Stratégiai erőforrást jelentenek Európa versenyképessége és kohéziója számára, gazdasági növekedést és pozitív tovagyűrűző hatásokat idéznek elő az ágazatok és a területek között, képzettséget igénylő munkahelyeket teremtenek, és növelik az Unió kreatív és innovatív előnyét.

C. A kultúra és a kulturális örökség alátámasztják az Unió alapját képező alapvető értékeket – az emberi méltóság tiszteletben tartását, a szabadságot, a demokráciát, az egyenlőséget, a jogállamiságot és az emberi jogok tiszteletben tartását (az EUSZ 2. cikke) –, és megtestesítik az „Egyesülve a sokféleségben” jelmondatot. Az Unió átfogó célkitűzése a kultúra területén a gazdag kulturális és nyelvi sokszínűség tiszteletben tartása és előmozdítása; Európa kulturális öröksége megőrzésének és gyarapításának biztosítása; valamint a tagállamok közötti együttműködés ösztönzése (az EUSZ 3. cikke, az EUMSZ 167. cikke).

D. A kultúra és a kulturális örökség teret teremt a kíváncsú jövő elképzeléséhez, és létfontosságú az európai életmód szempontjából. Ezek platformot biztosítanak a nyilvános párbeszédhez, egyesítik a közösségeket, gazdagítják az életet, kohéziót teremtenek társadalmainkban, és az Unió külső tevékenységének fontos mozgatórugói. Az Unió kihasználhatja kulturális értékeit a reziliencia építése, a béke és a demokrácia előmozdítása, valamint a fenntartható fejlődéshez hozzájáruló innovatív megoldások ösztönzése érdekében.

E. A kultúra stratégiai erőforrás az Unió számára ahhoz, hogy szembe tudjon nézni napjaink súlyos realitásaival, például a geopolitikai és geogazdasági feszültségekkel, a globális felmelegedéssel és a környezetkárosodással, a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségekkel, a gyors technológiai változásokkal, a demográfiai változásokkal, valamint a mentális egészségügyi válsággal. Ugyanakkor a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak saját kihívásokkal néznek szembe, amelyek célzott támogatást és határozott fellépést tesznek szükségessé.

F. Ez a nyilatkozat hosszú távú stratégiai jövőképet fogalmaz meg a kultúrának az európai identitás középpontjába helyezéséről, hangsúlyozva a kultúra fontosságát az egyének, a közösségek és az Unió számára, valamint megerősítve a kulturális jogokat és elveket.

G. Elismerve az Unió által a kultúra területén betöltött támogató szerepet, ez a nyilatkozat megerősíti az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság közös politikai kötelezettségvállalásait és feladatait – saját hatásköreiken belül és az uniós joggal teljes összhangban – a Bizottság 2025. évi „Kulturális iránytű Európa számára” című dokumentumában meghatározott fő irányvonalak alapján.

Együttes nyilatkozat az Európa a kultúraért – A kultúra Európáért stratégiai jövőképről

0. Arra törekszünk, hogy előmozdítsuk, valamint az európai egység, demokrácia, kiválóság és versenyképesség erőforrásaként és kedvezményezettjeként pozicionáljuk a kultúrát. Ezért elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- Az Európai Unió globális kulturális hatalomként és a kreativitás élénk központjaként betöltött szerepének megerősítése, ahol mindenki szabadon alkothat, és részt vehet a kultúrában; ez a szerep tiszteletben tartja a kulturális jogokat, megerősíti a polgárokat és a kreatív szakembereket.
- Annak biztosítása, hogy a kultúra továbbra is Európa társadalmi-gazdasági és területi szerkezetének hajtóereje maradjon, elismerve a kultúra belső, társadalmi, polgári és gazdasági értékét, valamint átalakítási potenciálját.
- A globális szerepvállalást, boldogulást, innovációt és versenyt célzó intézkedések előmozdítása.
- A kultúra közjószágként betöltött szerepének elismerése, amely hozzájárul az Unió rezilienciájához és fenntartható növekedéséhez.

E kötelezettségvállalásokhoz és a „Kulturális iránytű Európa számára” dokumentum négy fő irányához igazodva kijelentjük, hogy elfogadjuk az európai kulturális szakpolitika alábbi elveit.

1. A művészi kifejezés szabadsága és az alkotói szabadság a kultúra alapja, nélkülözhetetlen szerepet játszik a demokratikus társadalmak előmozdításában és az európai értékek megőrzésében.

Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- A művészi kifejezés szabadságának védelme és az uniós értékek tiszteletben tartása, amelyek az Európai Unióban a demokrácia és az alapvető jogok sarokkövei.
- A művészek és a kulturális szakemberek cenzúrával, megfélemlítéssel és jogtalan beavatkozással szembeni védelme.
- A kulturális intézmények függetlenségének védelme.

2. A kulturális és nyelvi sokszínűség az Unió alapját képező alapvető értékek. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- Az Európai Unió gazdag kulturális és nyelvi sokszínűségének, valamint kulturális szuverenitásának támogatása, ünneplése és megőrzése.
- Az Európában létrehozott kulturális tartalmak teljes sokszínűségének előmozdítása, különösen online, valamint az új technológiák kiaknázása e tartalmak láthatóságának és fellelhetőségének biztosítása érdekében.

3. A kultúrához való hozzáférés a demokratikus és befogadó társadalmak alapvető pillére. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- A kultúrához és a kulturális örökséghez való inkluzív hozzáférés, az ezekben való részvétel, valamint ezek élvezetének és hasznának fokozása mindenki, különösen a fiatalabb generációk számára.
- Különös figyelem fordítása a fogyatékkal élő személyek, a marginalizált és hátrányos helyzetű csoportok, valamint a vidéki, távoli vagy rosszul ellátott területeken – többek között az elnéptelenedés kockázatának kitett vagy társadalmi-gazdasági kihívásokkal küzdő területeken – élők kulturális jogaira.

- A kulturális infrastruktúra fejlesztése és javítása Európa-szerte, figyelmet fordítva a társadalmi-gazdasági és területi egyenlőtlenségek kezelésére.

4. Mindenkinnek joga van a **tisztességes, igazságos, egészséges és biztonságos munkafeltételekhez**, beleértve a művészeket és a kulturális szakembereket is, akik kulturális és kreatív ágazataink és iparágaink középpontjában állnak. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- A méltányos díjazás, a megfelelő szociális védelem és a készségfejlesztéshez való hozzáférés előmozdítása valamennyi művész és kulturális szakember számára, kollektív tárgyalási jogaik támogatása, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság előmozdítása, beleértve a mentális egészséget is.
- A nemek közötti egyenlőség előmozdítása a kultúrában és a kulturális örökségben, valamint a fogyatékkal élő művészek és kulturális szakemberek jogainak védelme.

5. A **fiatalok** kulcsfontosságúak Európa jövőjének és sokszínű kulturális környezetének alakításában. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- A fiatalok kulturális irányítási struktúrákban való képviselésének és részvételének előmozdítása annak érdekében, hogy hangjuk felerősödjön az őket érintő döntéshozatali folyamatokban.
- A fiatal és feltörekvő művészek támogatása, elismerve az európai kultúrához és örökséghez való hozzájárulásukat.

6. A **kultúra, a művészetek és az oktatás** közötti szinergia alapvető fontosságú a jövőbeli társadalmak fejlődése és jóléte szempontjából. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- A művészeti oktatás előmozdítása mindenki számára az iskolarendszerű, az iskolarendszeren kívüli és az informális oktatásban, beleértve az egész életen át tartó tanulást is.
- A TTMMM-megközelítés (természettudományok, technológia, műszaki tudományok, művészetek és matematika), valamint a kultúra, a művészetek, a tudomány és a technológia közötti interdiszciplináris és transzdiszciplináris szinergiák támogatása.

7. A kulturális szerepvállalás bizonyítottan kedvező hatást gyakorolt az egyének és a közösségek **egészségére és jóllétére**. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- A kultúra és a kulturális részvétel egészségre és jóllétre gyakorolt pozitív hatásainak előmozdítása szakpolitikáink révén.
- A bevált gyakorlatok és az innovatív megközelítések ágazatok közötti megosztása.

8. A **mesterségesintelligencia-rendszerek** (a továbbiakban: MI-rendszerek) használatának, fejlesztésének és irányításának méltányos, emberközpontú és jogalapú megközelítés révén kell előmozdítania az emberi kreativitást. Ezért: tiszteletben kell tartania a kulturális jogokat, a hozzáférhetőséget, az inkluzivitást és a kulturális sokszínűséget; ki kell alakítania és elő kell mozdítania az európai, a nemzeti és a helyi tartalmak fellelhetőségét; támogatnia kell a versenyképességet; fel kell lépnie a digitális szakadékok ellen; valamint elő kell mozdítania a digitális társadalmi befogadást. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- Az emberi alkotás, valamint az európai kulturális és nyelvi digitális szuverenitás előmozdítása, valamint az elfogultság és a kulturális homogenizálás etikai kockázatainak kezelése.
- A szellemi tulajdon-jogok védelme az MI által az alkotók javadalmazására gyakorolt hatások kezelése révén, az innováció elfogadása mellett.

- Az MI munkahelyekre gyakorolt hatásának nyomon követése és enyhítése, valamint a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak technológiai változásokhoz való alkalmazkodásának, valamint a digitális készségek elsajátításának támogatása.
- Az MI kulturális és kreatív szakembereket támogató eszközként való felhasználásának előmozdítása, valamint annak lehetővé tétele, hogy a kulturális és kreatív ágazatok és iparágak kiaknázhassák az e technológiák által kínált lehetőségeket.

9. A **kulturális örökség** összeköti a múltunkat a jövőnkkel. Ez az egység szimbóluma a sokféleségben, valamint identitásunk, demokráciánk és rezilienciánk sarokköve. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- Európa gazdag – materiális és immateriális – természeti és kulturális örökségének védelme, megóvása és előmozdítása, a digitális technológiák kiaknázása ennek megőrzése, hozzáférhetősége és innovációja érdekében.
- A tudatosság, a kutatás és a kapacitásépítés javítása, valamint az adatbázisok és a digitális technológiák használatának és interoperabilitásának javítása a kulturális javak tiltott kereskedelmével és más kapcsolódó bűncselekményekkel szembeni fellépés érdekében, párhuzamosan a nemzetközi együttműködés valamennyi érintett szakember, például az örökségvédelmi, bűnüldözési vagy vámügyi szakemberek közötti előmozdításával.
- A generációk közötti tapasztalatcsere előmozdítása a kulturális örökség és ismeretek idősebb generációkról fiatalabb generációkra történő átvitelének biztosítása érdekében.

10. A kultúra és a kulturális örökség előmozdítja a **regionális és területi fejlődést, a rezilienciát, a társadalmi kohéziót és az európai régiók közötti konvergenciát**. Válság idején is védeni kell ezeket, többek között az olyan kockázatokkal szemben, mint az éghajlatváltozás hatásai. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- A kultúrában és a kulturális örökségben rejlő lehetőségek kiaknázása más területekkel szinergiában, valamennyi terület vonzerejének növelésével és a területi kihívások kezelésével, többek között a demográfiai hanyatlás elleni küzdelem terén, különösen a peremterületeken, valamint a vidéki, a távoli és a rosszul ellátott területeken, beleértve az Unió legkülső régióit is.
- A fenntartható kulturális turizmus előmozdítása, tiszteletben tartva a kulturális örökséget, tájakat és közösségi gyakorlatokat, valamint hozzájárulva a regionális és helyi fejlődéshez.
- A válsághelyzetekre való felkészüléssel kapcsolatos együttműködés megerősítése, valamint a kultúra és a kulturális örökség integrálása a biztonsági és válsághelyzetekre való felkészülés tervezésébe, a válság- és kockázatkezelésbe, a válság utáni újjáépítésbe, a helyreállításba és a béketeremtési folyamatokba.

11. A kultúra, beleértve a kulturális örökséget is, döntő fontosságú a **környezeti fenntarthatóság felé való elmozdulásban**, mivel a környezeti szempontból felelős fejlődés alapját képező értékeket, magatartásokat és gyakorlatokat formálja. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- A kultúra fontosságának hangsúlyozása az ökológiai kihívásokra adott szakpolitikai válaszban a minőségre, az innovációra, a befogadásra és a kiválóságra törekvő építészet, formatervezés, örökségvédelem és tájgazdálkodás előmozdításával, valamint a gyakorlati zöldítési eszközök alkalmazásának ösztönzésével és annak lehetővé tételével, hogy a kulturális és örökségvédelmi szereplők a közösségekkel való közös alkotással együtt vezessék és megváltoztassák a narratívákat.

12. E nyilatkozat törekvéseinek megvalósítása és a kultúra transzverzális hatásainak teljes körű kiaknázása magában foglalja a kultúra előmozdítását az Unió belső és külső politikáiban, a kulturális és kreatív ágazatokba és iparágakba való beruházást, valamint az előrehaladás nyomon követését. Elkötelezzük magunkat az alábbiak mellett:

- A kulturális és kreatív ágazatok és iparágak **folyamatos, célzott finanszírozásának** támogatása, valamint az innovatív és alternatív finanszírozási módok előmozdítása a kormányzás valamennyi szintjén.
- A kultúra **beépítése a vonatkozó stratégiákba, szakpolitikákba** és intézkedésekbe, valamint a megfelelő finanszírozási eszközökbe.
- Szoros **párbeszéd fenntartása az érdekelt felekkel.**
- E nyilatkozat előmozdítása az **Unió nemzetközi szervezetekkel és partnerországokkal fenntartott kapcsolataiban** – az egyes aláírók szerepén és hatáskörén belül –, valamint partnerségeink összekapcsolása a kölcsönösség és a hosszú távú szerepvállalás értékével.
- Olyan kezdeményezések előmozdítása, amelyek célja a kultúrára vonatkozó megbízható és összehasonlítható adatok rendelkezésre állásának javítása a tényeken alapuló kulturális politikák kidolgozásának támogatása érdekében.
- Az e nyilatkozat hatálya alá tartozó területeken elért előrehaladás felülvizsgálata.
